

- 1 רש"י דברים פרק כא, יא
- 2 ולקחת לך לאשה - לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. שאם אין הקדוש ברוך הוא מתירה ישאנה באיסור.
- 3 פילון האלכסנדרוני, על המידות הטובות, 110-114, מהדורת סונו דניאל-נטף, כתבים, כרך שלישי, ירושלים תש"ס, עמ' 211-212
- 4
- 5 אם תבוא לחשוק באשה יפת תואר מן השלל, הוא אומר, אל תיתן פורקן ליצרך ואל תנהג בה כבשבוית
- 6 מלחמה, אלא רחם ביתר עדינות על שינוי מזלה, הקל עליה את האסון ושנה את הכול למוטב. ותקל עליה, אם
- 7 תגלח את שער ראשה, תגזור את ציפורניה, תסיר את השמלה שהיתה עליה כשנשבתה, תרפה ממגה שלושים
- 8 יום, ותורשה לה להתאבל ולבכות כאוות נפשה על אביה ואמה ושאר קרוביה שמהם נותקה... לאחר מכן בוא
- 9 אליה כאל אשת ברייך על-פי חוק. שכן מי שעתידיה לעלות על משכבו של גבר לא תמורת שכר, כזונה הסותרת
- 10 בציץ חמורותיה, אלא מתוך אהבה לבן-זוגה או לשם הולדת בנים, ממידת החסידות היא לזכותה בדינים החלים
- 11 על נישואים שלמים. הוראותיו אלה טובות הן כולן בהחלט. ראשית, הוא לא נתן לתשוקה לפרוץ עול ולהתפרץ
- 12 בלא מתג, אלא בלם אותה וריכך את הפרזותה במשך שלושים יום. שנית, הוא מעמיד במבחן את אהבתו, לראות
- 13 אם היא מטורפת, הפכפכת וכולה מן היצר, או שיש לה חלק במידה טהורה יותר וכלול בה שיקול דעת...
- 14 שלישית, הוא חומל על השבויה... כי הנכנע פוחד תמיד מכוחו של השולט אפילו יהיה נדיב למדי.
- 15 רמב"ן, דברים כא, יא
- 16 ועל דרך הפשט יראה, שאסור לבעול אותה עד שיעשה כל התורה הזאת, וזה טעם: ואחר כן תבוא אליה
- 17 ובעלתה.
- 18
- 19 בבלי, קידושין כא, ב
- 20 איבעיא להו: כהן מהו כפי תאר - תדוש הוא, לא שנא כהן לא שנא ישראל, או דילמא שאני כהנים, הואיל
- 21 וריבה בהן הכת[וב] מצות יתירות?
- 22 רב א[מר]: מותר, ושמואל א[מר]: אסור. בביאה ראשונה - דכלי עלמ[א] לא פליגי דשרי, דלא דברה תורה
- 23 אלא כנגד יצר הרע. כי פליגי בביאה שניה - רב א[מר]: מותר, הואיל ואישתרי אישתרי, ושמואל א[מר]: אסור,
- 24 דהא הוה ליה גיורת, וגורת לכהן לא חזיא.
- 25 ואיכ[א] דא[מר]: בביאה שניה דכלי עלמא לא פליגי דאסירא, דהא אסירא ליה גיורת. כי פליגי בביאה ראשונה
- 26 - רב אמ[ר]: מותר, דהא לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, ושמואל א[מר]: אסור. כל היכא דקרינ[א] ביה:
- 27 "והבאתה אל תוך ביתיך", קרינ[א] ביה: "וראית בשביה אשה יפת תאר", וכל היכא דלא קרינ[א] ביה:
- 28 "והבאתה אל תוך ביתיך", לא קרינ[א] ביה: "וראית בשביה אש[ת] יפ[ת] תאר".
- 29
- 30 ירושלמי מכות ב, ד; דף לא, ד (כ"י לידן, מהד' האקדמיה ללשון עברית, ירושלים תשס"א, עמ' 1337)
- 31 ר' יוחנן שלח לרבני דתמן: תרתיך מילין אתון אמרין בשם רב ולית אינון כן. אתון אמרין בשם רב: יפת תואר
- 32 לא התירו בה אלא בעילה ראשונה בלבד, ואני אר[מ]ר: לא בעילה ראשונה ולא בעילה אחרונה, אלא לאחר כל
- 33 המעשים: "ואחר כן תבוא אליה ובעלתה" - אחר כל המעשים.
- 34 תוספות רי"ד, קידושין כא, ב ד"ה בביאה ראשונה
- 35 מיד התירה לו הכתוב בשעת שביה... וכל מה שכתוב בפרשה שצריך לעשות לה הוא בביאה שנייה, שאם רוצה
- 36 לקיימה לו לאשה יעשה לה כל האמור בענין, ועל ביאה השנייה כתב: ואחר כן תבוא אליה ובעלתה... דשתי
- 37 ביאות נאמרו בה: אחת בשעת שביה, ואחת בביאתו. וביאה ראשונה אינה אלא כנגד יצר הרע, וביאה שנייה
- 38 כשקיימה לו לאשה, לאחר שעשה לה כל אלו המעשים".
- 39

מכללת הרצוג-גוש עציון

ימי עיון בתנ"ך

קיי"ת תש"ע

- 40 מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי, שמות לד, כד, מהד' אפשטיין-מלמד, עמ' 223
- 41 "כי אוריש גוים מפניך ולא יחמד איש את ארצך" - דברה תורה כנגד היצר; שלא יאמרו ישראל: היאך אנו
- 42 מניחין ארצינו ובתינו ושדותינו וכרמינו, ועולין לרגל? שמא יבואו אחרים וישבו במקומותינו? לפיכך, ערב להן
- 43 הקב"ה: "ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות"...
- 44 ספרא קדושים, פרשה ג, מהד' א"ה וייס, וינה תרכ"ב; ד"צ ניו יורק תש"ז, דף צ, ב
- 45 דברה תורה כנגד היצר, שלא יהיה אדם אומר: הרי ארבע שנים אני מצטער בו חנם. לכך נאמר: "להוסיף לכם
- 46 תבואתו".
- 47 מדרש תנאים, דברים טו, יח, מהד' רד"צ הופמן, עמ' 87
- 48 "לא יקשה בעיניך בשלחך" - כנגד יצר הרע הכת' [וב] מדבר.
- 49 ספרי דברים, רכב, מהד' פינקלשטיין, עמ' 255
- 50 "שור אחיך" - אין לי אלא שור אחיך, שור אויבך - מנין? תלמוד לומר: "אויבך" - מכל מקום. אם כן, למה נאמר
- 51 "אחיך"? אלא מלמד, שלא דברה תורה אלא כנגד היצר.
- 52 מדרש תנאים, דברים כא, יא, מהד' רד"צ הופמן, עמ' 127
- 53 יפת תאר - אין לי אלא בזמן שהיא נאה, מנין? אפלו כעורה, ת"ל: "וחשקת בה" - אע"פ שאינה נאה. לא דבר
- 54 הכת' [וב] אלא כנגד היצר יצר רע. מוטב שיאכלו ישראל בשר המתות שחוט, ואל יאכלו בשר המתות נבלות.
- 55 מושלו מלה"ד [= משל למה הדבר דומה], לכן מלכים שנתאוה דבר שאי אפשר לו, והיה אביו מפתיהו ואומר
- 56 לו: בני, אם אוכלו את מזיקך הוא, וכיון שראה שלא הקפיד, אמר לו: כך וכך תהא עושה, ואין את ניזק. לכך
- 57 נאמר והסירה את שמלת שביה...
- 58
- 59 ברכות סא, א
- 60 אמר רב: יצר הרע דומה לזכוב, ויושב בין שני מפתחי הלב, שנאמר (קהלת י, א): זכובי מות יבאיש יביע שמן
- 61 רוקח.
- 62 יקרא רבה כו, ה, מהד' מרגליות, ניו יורק וירושלים תשנ"ג, עמ' תקצו
- 63 'ך' ברכיהן לפי שהעילוינים אין יצר הרע מצוי בהן, אמירה אחת דייה להן... אבל התחתונים שיצר הרע מצוי
- 64 בהן, הלוי בשתי אמירות יעמדו...
- 65 בבלי, בבא בתרא קסד, ב
- 66 אמר רב עמרם אמר רב: שלש עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום - הרהור עבירה ועיון תפלה ולשון הרע.
- 67 בבלי, סנהדרין קז, א
- 68 אמר רב יהודה אמר רב: לעולם אל יביא אדם עצמו לידי נסיון, שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לידי נסיון
- 69 ונכשל... בדבר ערוה.
- 70 ירושלמי, קידושין ד, יד; דף סו, ב (כ"י ליידין, מהד' האקדמיה ללשון עברית, ירושלים תשס"א, עמ' 1186)
- 71 ר' חזקיה ר' כהן בשם רב: עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל מה שראת עינו ולא אכל...
- 72 בבלי, סנהדרין מד, א
- 73 ויאמר ה' אל יהושע קם לך [למה זה אתה נפל על פניך] (יהושע ז, י) - אוקים רב אמורא עליה, ודרש: פֶּאֶשֶׁר צָנָה
- 74 ה' אֶת מֹשֶׁה עֲבְדוֹ בְּן צָנָה מֹשֶׁה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְכֵן עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לֹא הִסִּיר דְּבַר מִכָּל אֲשֶׁר צָנָה ה' אֶת מֹשֶׁה (יהושע
- 75 יא, טו). אם כן, מה תלמוד לומר: "קום לך"? אמר ליה: אתה גרמת להם;
- 76 בבלי, יומא יח, ב
- 77 רב כי מקלע לדרשיש מכריז: מאן הוא ליומא. רב נחמן כד מקלע לשכנציב מכריז: מאן הוא ליומא...
- 78